

Gotovo bodo marsikoga zanimali oni prostori, v katerih se je vršilo carjevo kronanje. Posebno so znamenite one dvorane, ki so obrnene proti reki Moskva, s katerih je lep razgled na mesto in bližnje z gozdi obraščene hribe.

Iz salona carice pride se v Katarinino prestolno dvorano, kjer carica vsprejema sedeč na prestolu izjave udanosti. Dvoranine stene so razdeljene z malahitnimi stebri v polja, in vsako tako polje je okrašeno z znaki Katarininega reda. Ravno tako so tudi zlato bogato izrezljana vrata prestolne dvorane, okrašene z znaki Katarininega reda, narejenim iz majhnih kamenčkov.

Prestolna dvorana carice in tudi druge dvorane se posebno odlikujejo z jako ukusnim parketiranjem tal.

V vseh dvorinah in na hodnikih stražijo gardni vojaki pod poveljstvom palačinih častnikov. Iz Katarinine dvorane pride se v preddvorano, ki ni velika in ni olepšana. Jedina olepšava je Sverčкова stenska slika, predstavljajoča neko vojaško parado na Deviškem polju za carja Alekseja Mihajloviča.

Iz preddvorane se pride v pravo prestolno dvorano, Andrejevo prestolno dvorano, v kateri car in carica pred kronanjem in po kronanju vsprejemata čestitanja. Stene so razdeljene z desetimi stebri v deset polji, na katerih so naslikani z zlatom na belem znaki Andrejevega reda. Dvorano razsvetljuje 12 lestencev. Na stenah je tudi 40 grbov carskega naslova. Na vratih nasproti prestola so monogrami onih carjev, ki so dali pravila redu sv. Andreja, to je Peter Veliki, Pavel in Nikolaj.

Iz Andrejeve dvorane pride se v Aleksandrovo dvorano, ki se tako imenuje v čast reda Aleksandra Nevskega, katerega je ustanovila Katarina I. Pri dvornih obedih se tu na štirih petnadstropnih stebričastih stelažah piramidalne oblike nakupičijo posode iz zlata in srebra, sklede, krožniki, kupice in steklenice iz cesarske zakladnice. Dvorana je okrašena s šestimi slikami iz življenja svetega Aleksandra Nevskega. Šest velikanskih lestencev ima 4500 sveč, katere napravijo čudovit efekt, ako se prižgo. Poleg Aleksandrove dvorane je največja dvorana vsega Kremla, ki je 61 metrov dolga, 21 metrov široka in 17 metrov visoka. Imenuje se Jurjeva dvorana v čast viteškega reda svetega Jurija. Brez velicega lišpa in okrasov je ta veliki svetli prostor s pozlačenimi in belimi mamornimi stenami jako podoben kaki cerkvi. V parketu narejenem iz dvajset vrst lesa so z zlatimi črkami vtisnjena imena vitezov sv. Jurija, od priprostega vojaka, ki je rešil s hrabrostjo top, katerega so že bili obkolili Turki, do cesarja Viljema I., ki je bil najstarejši vitez tega reda.

V tej dvorani so navadno dvorne pojedine. Stvar običajno je s soprogo na nekem vzvišenem mestu, po dvorani je pri mizah za 1500 ljudi prostora.

Iz Jurijeve dvorane pride se v majhno okroglo Vladimirjevo dvorano s kupolo in potem v „sveto vežo“, nizek, mračen, s svetimi podobami dvorani podoben

hodnik, iz katerega se pride na rudeče stopnice. Po teh stopnicah, ki so se večkrat v prejšnjih stoletjih ob zarotah tako omadeževale z nedolžno krvjo, gre ob kronanju slovesen sprevod v cerkev Vnebohoda k kronanju.

Skozi sveto vežo peljejo nizka vrata v granatno dvorano, ki je pravi carski prestol in kjer car in carica sedeč na prestolu udeležujeta kronanjske pojedine. Ta dvorana je obokan nizek prostor, ki izvira iz 1491. l. in katere strop in stene so poslikane s starinskimi freskoslikami cerkvenega in zgodovinskega značaja.

Poleg sv. veže je tudi sv. Zlata dvorana, v kateri se priredi tujim diplomatom ob kronanju pojedina. Velika ta dvorana ni, zato se diplomatje ob pojedini nehoti morajo nekoliko zblížati. Nekaj posebnega so pozlačeni drogovi, ki drže od stene do stene, in po stenah na zlatem polju naslikani svetniki, ki so si kaj v nasprotju z veselo družbo, ki se zbira v teh prostorih. Od nekdaj so ruski carji v tej dvorani gostili poslance tujih držav. V jednih vratih te palače je majhno omreženo okence, skozi katero so carice srednjega veka s svojim ženskim spremstvom ogledovale pojedine.

Omeniti je še Neskučni park, kamor pojde carski dvor ob kronanju za tako dolgo, dokler trajajo posti pred kronanjem. Neskučin park je nekaj vrst od Moskve na stran reke Moskve. Majhni trinadstropni dvorec, v katerem je mnogo dragocenosti, je sezidan po okusu Ludovika XVI. in ga obdajajo le drevoredi. Stanovanja za carsko rodbino so jako priprosta. Od tod je najkrasnejši pogled na mesto, na njegove stolpe in tempelje.

Poučni in zabavni drobiž.

— **Umorjeni vladarji.** V tekočem stoletju se umrli nenaravne smrti naslednji vladarji: Ruski car Pavel (zadavljen l. 1801.), sultan Selim III. (zadavljen l. 1808.), grof Kapodistrias, predsednik grške države, (umorjen v Navpliji leta 1831.), parmski vojvoda Karol (zaboden l. 1854.), predsednik haitske republike Salnave (ustreljen l. 1860.), predsednik Združenih držav Linkoln (zaboden l. 1865.), Mihael Obrenovič, knez srbski, (umorjen l. 1868.), predsednik ekvadorske republike Garzia Moreno (ustreljen l. 1875.), sultan Abdul-Aziz (umorjen l. 1876.), predsednik Garfield (umorjen leta 1881.), car Aleksander II. (umorjen l. 1881.), predsednik Carnot (zaboden l. 1894.), šah Nasr-Eddin (zaboden l. 1896.)

Glavni jeziki sveta. Kitajščino govori nad 400 milijonov ljudi, indiščino nad 100 milijonov, angleščino skoro 100 milijonov, ruščino 80 milijonov, nemščino 60 milijonov, španjščino 48 milijonov, francoščino 46 milijonov, japonščino 40 milijonov, italijanščino 36 milijonov in turščino 25 milijonov.

Bicikli. Učencem raznih srednjih šol v Berlinu se je dovolilo, da smejo na biciklih prihajati v šole. Bicikli se naj v šolah spravljajo v posebnih prostorih v šolskih telovadnicah.

Vpliv električne svetlobe na rastline. Če so planinske rastline neprestano dalje časa v električni svetlobi, postanejo podobne rastlinam, ki rasto v polarnih krajih, kjer je več mesecev dan.

Z opazovanjem z daljnogledom se je dognalo, da nekatere ptice letajo 15 000 metrov visoko. V viščinah je zrak že jako tenak in človek bi omamili.

Voda jezera Urmia v Perziji ima v sebi več soli in joda, kakor morje. V tem jezeru ne žive ribe. Voda tega jezera je tako težka, da se bi človek v njej potopiti ne mogel. Samo neke vrste raki žive v tem jezeru.

Novice.

— **Pomoč Kranjski.** Vlada je v seji poslanske zbornice dne 27. maja predložila kreditne predloge za Kranjsko. Vlada predlaga, naj se dovoli po 3 % obrestovano posojilo v znesku 1.500.000 gld. in sicer 550.000 gld. za zgradbo deželnega dvorca, 450.000 gld. za mestni regulacijski zaklad in 500.000 gld. za posojila hišnim posestnikom v Ljubljani in v okolici. Dovoljeni znesek naj se izplača v treh obrokih l. 1896, 1897 in 1898. Posojila bode vrniti v 20 enakih letnih obrokih začenši od 1. januarja l. 1901. Vse uloge, pogodbe itd. so proste kolkov in pristojbin. K tej predlogi pripominja vlada, da se s tem posojilom definitivno sklene državna pomočna akcija, potrebna vsled lanskega potresa.

— **Deželne priklade.** Presvitli cesar je potrdil sklep deželnega zbora kranjskega, vsled katerega je za l. 1896. v pokritje nedostatka pri deželnem zakladu pobirati naslednje priklade: 1.) 40 % doklade na užitnino od vina, vinskega in sadnega mošta in od mesa; 2.) samostojne naklade: od porabe likerjev in oslajenih opojnih tekočin brez razločka na stopinje alkoholovine po 15 gld. od vsakega hektolitra; b) od porabe vseh družih žganih opojnih tekočin po stopinjah 100delnega alkoholometra po 30 kr. od vsake hektoliterske stopinje; c.) od vsakega hektolitra porabljenega piva brez ozira na stopinje alkoholovine v vsi deželi po 1 gld. in sicer pod določenimi pobiralnimi pogoji. 3.) 30 % doklado na vso predpisano vsoto vseh neposrednih davkov z državnimi dokladami vred, toda s to omejitvijo, da se konsumne doklade sklenjeni povišani izmeri za čas pred razglasenjem odobrujočega najvišjega odločila pozneje ne smejo pobirati. Tudi je presvitli cesar potrdil sklep, je eventualno prodati obligacije iz deželne osnove imovine do najvišjega zneska 35.000 gld. in da je najeti deželno posojilo do najvišjega zneska 150.000 gld.

— **Deputacija častnikov kranjskega pešpolka št. 17,** pod vodstvom podpolkovnika gosp. Gressel-na podala se je iz Celovca k pogrebu umrlega feldejgmajstra barona Kuhna.

— **Stavbeni red za Ljubljano.** Nj. Veličanstvo presvitli cesar je potrdil stavbeni red za stolno mesto Ljubljano, kakor ga je v minoli sesiji sklenil dež. zbor kranjski.

— **Birmancev** je bilo letošnje binkošti v ljubljanski stolnici 2402 in sicer je bilo 2045 birmanih v nedeljo, 357 pa v ponedeljek.

— **Južni kolodvor ljubljanski** bodo primerno razširili, kar je zelo potrebno.

— **Deželno brambovsko vojašnico** v Ljubljani bodo razširili. Z dotičnim delom se prične v kratkem.

— **Električno razsvetljava** nameravajo napraviti v Kočevji in sicer zajedno z vodovodom, katerega sedaj grade.

— **Dramatično društvo v Ljubljani** je imelo minolo soboto svoj občni zbor. Zborovanje je otvoril društveni predsednik g. dr. Tavčar. O društvenem delovanju je poročal član intendance gosp. dr. Tekavčič, o denarnem stanju pa blagajnik gospod ravnatelj G. Pirc. Društvo je imelo minolo leto 30.456 gld. 30 kr. dohodkov in 30.719 gld. 6 kr. stroškov. Deželna subvencija je znašala 6000 gld., mestna tudi 6000 gld., gledališko društvo je dalo 875 gld. 50 kr. Po daljši debati sta se poročili odobrili. Volitev odbora se bo vršila pri drugem občnem zboru, ki bo jutri dne 30. t. m. in katerega je želeti, da se člani polnoštevilno udeleže.

— **Klub slov. biciklistov «Ljubljana»** priredi v nedeljo dne 31. maja dirko na progi Ljubljana-Vrhnika in sicer od 2. kilometra na Glincah tik gostilne „Amerika“ do „Čitalnice“ na Vrhniki. Štart je točno ob 4. uri pop. pri 2. kilometru na Glincah.

— **Pismeni zrelostni izpiti na tukajšnjem učiteljskišču** se bodo vršili od dne 8. do 11. junija t. l.

— **Zavezo jugoslovanskih pevskih društev** so sklenili osnovati dne 25. maja v Plovdivu na Bolgarskem zbrani bolgarski, srbski in hrvatski peveci. Predsednikom je bil izvoljen Slovenec prof. Bezenšek, odborniki so pa Bolgar Načev, Srb Pavlovič in Hrvat Lovrič.

— **Novo posojilnico** so ustanovili v Sodražici. Načelstvo je že voljeno in posojilnica prične takoj poslovati, ko bo registrirana.

— **Novo gasilno društvo** snujejo v Koroški Beli na Gorenjskem.

— **Efektno tombolo** je dovolilo finančno ministerstvo gasilnemu društvu v Breznici v radovljiškem okraju.

— **Javna stranišča** so se zgradila v Ljubljani in se izročila minole dni javni porabi. Vstopnina znaša za prvi razred 5 kr. za drugi razred 3 kr.

— **Cirkus Rudolfo Guillaume** prične dne 30. maja t. l. s predstavami v tukajšnji jahalnici.

— **Sneg** je pal malone en čevelj na debelo okrog Bele peči in višje gori v dnevih 22. in 23. maja t. l. Napravil je znatno škodo.

— **Nova orožniška postaja** prične poslovati z dnem 1. junija v Škocijanu na Dolenjskem.

— **Izpred porotnega sodišča.** Dne 26. maja priče so se pri tukajšnjem deželnem kot porotnem sodišču porotne obravnave. Prvi dan so bile tri obravnave. Obravnava proti Josipu Smoleju, posestniku na Plavžu, zatoženemu uboja se je preklžila. — France Lenarčič iz Podgorice, star 25 let, je bil obsojen na 7 let težke ječe, ker je dne 27. decembra 1895. l. razbil mizarju Poljancu v Podgorici okna in vrgel skozi okno dolg kol in težak kamen, s katerim je Poljanca tako poškodoval na glavi, da se je ta nezavesten zgrudil in čez par tednov umrl. Lenarčič je bil star razgrajatelj in je Poljancu umor za to storil, ker ga na Miklavževo ni pustil kot „parkeljna“ v hišo. — Peter Hrovat iz Zg. Dobrave, star 22 let, je bil obsojen na 6 let težke ječe, ker je dne 1. januarja 1896. l. v prepiru zabodel z nožem hlapca Janeza Zbontarja tako, da je ta čez 11 dni umrl.

— **Ustrelil se je** dne 18. t. m. 22letni posestnikov sin Jernej Ovelbar v Imenju pri Št. Jerneju. Nesrečnež ni bil zdrav na umu.

— **Nesreča.** France Homec, posestnikov sin iz Mengiša, je tako nesrečno skočil z voza, ker se je konj splašil, da je ostal na lici mesta nezavesten in je kmalu na to umrl.

† Baron Kuhn.

Avstrijska vojska je zgubila jednega najboljših svojih generalov barona Kuhna, ki je v ponedeljek ob dveh popoldne umrl na svojem posestvu v Strassoldu na Gradiščanskem.

Z grcfom Kuhnem šel je v grob zadnji od Radeckega generalnega štaba. Stari feldmaršal se je bil nekoč jako pohvalno izrekel o njem.

Kuhn se je rodil v Prestejevcu 1817. leta kot sin stotnika Franca Kuhna. Njegov oče se je udeležil francoskih vojsk. Leta 1823. je bil povzdignjen v plemeniti stan in pozneje imenovan še za majorja. Leta 1829. je